



education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA



GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2009

MEMORANDUM (WES-KAAP)

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 11 bladsye.

ASSESSERINGSRIGLYNE

AFDELING A: LEESBEGRIP

- Verkeerde spelling van eenwoord-antwoorde word nie as verkeerd aangedui nie, behalwe as die spelling die betekenis van die woord verander.
- Spel- en taalfoute in langer antwoorde word nie geenaliseer nie omdat die fokus op begrip is.
- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae, word die punte verdeel: 1 punt vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING en 'n punt vir die rede/motivering/aanhaling.
- Vir vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie geenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep word of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat 'n hele reeks gee, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie geenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Vir meervoudige-keusevrae word **BEIDE** die letter en die korrekte antwoord wat ten volle uitgeskryf is, aanvaar.

VRAAG 1: KOERANTARTIKEL [Verwerk uit: <i>Move!</i>, 7 Januarie 2009] (301 woorde)					
VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
1.1.1	Ga-Matlala✓	1	2	2	1
1.1.2	Limpopo✓	1	2	2	1
1.2	(Sy het basiese dinge) <u>op skool</u> (geleer).✓ (Sy het ondervinding) <u>by die huis/met haar eie groentetuin</u> (gekry).✓	1 1	2 2	2 2	1 1
1.3	basiese✓	1	2	2	1
1.4	1.4.1 gekyk ✓ 1.4.2 soorte✓ 1.4.3 skole✓ 1.4.4 werk✓	1 1 1 1	2 2 2 2	2 1 1 1	1 1 1 1
1.5	1.5.1 ONWAAR✓ 1.5.2 Sy gebruik drie trokke. ✓	1 1	2 2	2 2	2 2
1.6	B/Sy verkoop al haar produkte op die dorpsmark.✓	1	2	2	1
1.7.1	ONWAAR✓	1	2	2	2
1.7.2	Baie mense in Suid-Afrika✓	1	2	2	2
1.8	'n mens moet aanhou leer (alternatiewelik uitgedruk).✓	1	2	3	3
1.9	(oop vraag – eie sinvolle opinie) Antwoord en motivering 'n eenheid vir een punt.✓	1	2	3	3
DENKVLAK 1: 10/16 (62,5%) DENKVLAK 2: 4/16 (25%) DENKVLAK 3: 2/16 (12,5%) = 100%					
[16]					

VRAAG 2: TYDSKRIFARTIKEL [Verwerk uit: <i>Rooi Rose</i>, Maart 2009] (150 woorde)					
VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
2.1.1	ONWAAR✓	1	2	2	2
2.1.2	Een uit elke twee mense sterf.✓	1	2	2	3
2.2	Hulle oë sink in✓ en hulle vel kry plooië.✓	2	2	1	1
2.3	Kook die water./Gebruik gebottelde water./Gebruik skoon water./Was alle vrugte af./Was alle rou groente af. (Enige drie)	3	2	2	2
2.4	Hy/Sy moet baie vloeistof/water drink.✓	1	1	1	3
2.5.1	ONWAAR✓	1	1	1	1
2.5.2	Dit begin ongeveer 24 tot 72 uur na infeksie/eers later/na 'n dag.✓	1	1	1	1
DENKVLAK 1: 4/10 (40%) DENKVLAK 2: 4/10 (40%) DENKVLAK 3: 2/10 (20%) = 100%					
[10]					

VRAAG 3: ADVERTENSIE [Verwerk uit: <i>Rapport</i> , 22 Februarie 2009] (57 woorde)					
VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
3.1	Die retoerrit van Johannesburg na Kaapstad.✓	1	2	1	1
3.2	D/R25✓	1	2	2	2
3.3	(In die) winter✓	1	2	2	1
3.4	gratis✓	1	2	2	3
					[4]
DENKVLAK 1: 2/4 (50%) DENKVLAK 2: 1/4 (25%) DENKVLAK 3: 1/4 (25%) = 100%					
TOTAAL AFDELING A: 30					

AFDELING B: 'N OPSOMMING [Verwerk uit: *Rooi Rose*, Maart 2009 (202 woorde)]

VRAAG 4: KRY DAARDIE WERK

Nasien van die opsomming:

- Kandidate moet die opsomming in die vereiste formaat aanbied. Opsommings in die verkeerde formaat word **nie geassesseer nie**.
- Slegs feite wat in **volsinne** aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/Beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate **moet** die **korrekte** getal woorde aandui.

Punte word soos volg toegeken:

- 7 punte vir 7 feite
- 2 punte vir taal
- 1 punt vir die getal woorde aangedui.

Penaliseer soos volg:

- ❖ Taalfoute (grammatika, spelling en punktuasie):
Trek soos volg van die 2 punte wat toegeken word vir taal, af.

0 – 5 foute:	geen penalisering nie	-0
6 – 10 foute:	trek 1 punt af	-1
11 of meer foute:	trek 2 punte af	-2

TIPIESE FOUTE

- | | |
|--|---|
| - Woordorde in enkelvoudige sin
(Bv. O/werp + ww. + V/werp) | - Tyd, wyse, plek |
| - Woordorde in saamgestelde sinne
(Voegwoord 1, 2 en 3) | - Ontkennende vorm |
| - Omgekeerde woordorde | - Voornaamwoorde |
| - Lydende vorm | - Vreemde woorde |
| - Infnitief | - Direkte vertaling
(moedertaalin invloed) |
| | - Telegramstyl/Onvoltooide sinne |

- ❖ Vir direkte aanhalings van **volledige sinne** word daar soos volg van kandidaat se totaal afgetrek:

1 – 3 volledige sinne aangehaal: geen penalisering nie

4 – 5 volledige sinne aangehaal: trek 1 punt af

6 – 7 volledige sinne aangehaal: trek 2 punte af

- ❖ As die **getal woorde** nie aangedui is nie of verkeerd aangedui is, word geen punt toegeken nie.

FEITE:

1.	Beantwoord die vrae direk. (4 woorde)/Luister goed na die vrae (voordat jy die vrae beantwoord). (10 woorde)		
2.	Praat duidelik en stadig. (4 woorde)[om verstaan te word]. (8 woorde)		
3.	Skryf en praat die waarheid oor jouself. (7 woorde)		
4.	Kies werk waarvan jy hou. (5 woorde)/Praat met selfvertroue. (3 woorde)		
5.	Kry vooraf genoeg inligting oor die firma. (7 woorde)		
6.	Jou kwalifikasies moet by die pos pas. (7 woorde)		
7.	Jy moet professioneel aantrek. (4 woorde)/Trek professioneel aan. (3 woorde)/Professionele kleredrag is die sleutel tot sukses. (7 woorde)		
	(AANTAL WOORDE = 51 maksimum)		
	(GLOBAAL BEPUNT) DENKVLAK 1: (45%) DENKVLAK 2: (30%) DENKVLAK 3: (25%) = 100%		
TOTAAL AFDELING B:			10

AFDELING C: TAAL

VRAAG 5: WOORDSTRUKTURE [Uit: *Isizulu Sanamuhla*, MM Masondo en NF Zondo lbanga 6]

Spelling moet korrek wees.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
5.1	rit	1	4	2	1
5.2	te	1	4	2	1
5.3	sy	1	4	2	1
5.4	gestreepte	1	4	2	2
5.5	regterhand	1	4	1	1
5.6	breë	1	4	2	2
5.7	teen	1	4	2	1
5.8	wat	1	4	2	1
5.9	blikkies	1	4	1	1
5.10	vullisblik/asblik/vuilisblik	1	4	1	1
5.11	motortjie	1	4	1	1
5.12	haar	1	4	2	1
5.13	waarmee	1	4	2	2
5.14	oop	1	4	1	1
5.15	kwater	1	4	1	2
5.16	As gevolg van	1	4	1	1
5.17	ernstige	1	4	2	2
5.18	opgedoen	1	4	2	1
5.19	ambulansmanne	1	4	1	1
5.20	doodbang/vrekbang	1	4	1	1
5.21	derde	1	4	2	1
5.22	verpleegster	1	4	1	1
5.23	die emmer geskop het	1	4	1	3
5.24	leer	1	4	2	2
DENKVLAK 1: 17/24 (71%) DENKVLAK 2: 6/24 (25%) DENKVLAK 3: 1/24 (4%) = 100%					
[24]					

VRAAG 6: SINSTRUKTURE [Uit: *RAPPORT-TYDSKRIF*, 21 November 2007]

Spelling word nie hier gepeenaliseer nie.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
6.1	Marie verstaan nie ✓ wat sy doen nie .✓	2	4	2	1
6.2	Môre sal/gaan ✓ Tendani die som aan Pieter verduidelik .✓	2	4	2	1
6.3	Pieter sê vir Tendani dat hy ✓ baie slim is . ✓	2	4	2	2
6.4	Tendani het ✓ al sy somme reggekry . ✓	2	4	2	1
6.5	Die kinders luister mooi, daarom kry ✓ hulle al die somme reg.	1	4	2	1
6.6	Waarom doen die kinders goed✓?✓	2	4	2	1
6.7	Die werk word deur die kinders gedoen .!✓ ✓ Die werk word gedoen .✓ ✓	2	4	2	3
6.8	Pieter en Thandani werk ✓ elke oggend✓ baie hard .✓	3	4	2	2
6.9	Die kinders gaan nog 'n toets skryf . ✓	1	4	2	1
6.10	Tendani is ✓ bang om te druip.	1	4	2	1
6.11	Die juffrou vra vir Pieter: "Het jy ✓ die som verstaan ?" ✓	2	4	2	2
DENKVLAK 1: 11/20 (55%) DENKVLAK 2: 7/20 (35%) DENKVLAK 3: 2/20 (10%) = 100%					
[20]					

VRAAG 7: REDIGERING [Uit: *RAPPORT-TYDSKRIF*, 22 Julie 2007]

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
7.1	ongelukkig	1	4	1	1
7.2	weet	1	4	1	1
7.3	in	1	4	2	1
7.4	Hy kom nie elke aand vroeg van die werk af nie . OF Hy kom elke aand nie vroeg van die werk af nie .	1	4	2	1
7.5	Die man het 'n merk aan sy hemp.	1	4	2	2
7.6	Toe sê hy vir my dis tamatiesous.	1	4	2	2
7.7	Minnie dink Barnie behoort uit te vind wie die tamatie is.	1	4	2	3
7.8	Barnie se man loop rond, want hy is nie meer lief vir haar nie.	1	4	2	1
7.9	C/Haar man was jammer dat hy iets verkeerd gedoen het.	1	4	2	2
DENKVLAK 1: 5/9 (56%) DENKVLAK 2: 3/9 (33%) DENKVLAK 3: 1/9 (11%) = 100%					
[9]					

VRAAG 8: KRITIESE TAALBEWUSTHEID

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
8.1	B/Om die indruk te gee dat die kaartjie goedkoper is.	1	2	3	2
8.2	A/stereotipering.	1	2	3	2
DENKVLAK2: 2/2 (100%) = 100%					[2]

VRAAG 9: KYK EN KOMMUNIKEER

- Korrekte boodskap, m.a.w. die taalfunksies (bv. *verduidelik* en *beleefde* manier) is uitgevoer.
- Penaliseer nie vir taal- en spelfoute nie.
- Elke taalfunksie vereis 'n punt.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
9.1	(My kind), kom nou , ✓ eet die groente/kos. Die groente/kos is gebalanseerd en gesond. As jy sterk en gesond wil word, moet jy dit eet . ✓ OF Dis nie sleg nie , ✓ Ma wil hê dat jy gesond moet eet en sterk word. ✓ (Enige aanvaarbare sin wat aanmoediging en verduideliking weerspieël.)	2	3	3	3
9.2	(Ouboet), baie dankie ✓, jy is darem so slim. Jy kan ook alles doen. ✓/Ek is trots op jou en bly om 'n ouboet soos jy te hê. Jy kan enigiets doen. (Enige aanvaarbare sin wat dankbaarheid en trots weerspieël.)	2	3	3	3
9.3	B/Mejuffrou, veels geluk, u is aangestel! Mag ek weet of u die pos sal aanvaar? ✓	1	3	3	2
DENKVLAK 2: 1/5 (20%) DENKVLAK 3: 4/5 (80%) = 100%					[5]

TOTAAL AFDELING C: 60

AFDELING D**VRAAG 10****POTYSTER SWEIS NIE – PG du Plessis**

VRAAG 10	ANTWOORD	PUNT	LU	AS
10.1	10.1.1 Wes-Transvaalse	1	2	1.3/1.7
	10.1.2 skrootwerf	1	2	1.3/1.7
	10.1.3 weggooistofie	1	2	1.3/1.7
	10.1.4 stukkend	1	2	1.3/1.7
	10.1.5 sweis	1	2	1.3/1.7
		5		
10.2	10.2.1 C/Die seun se stem breek.	1	2	2.1/1.7
	10.2.2 D/Die seun kan nie 'n nuwe baadjie bekostig (koop) nie.	1		2.1/1.7
	10.2.3 B/Die seun jok.	1	2	2.1/1.7
	10.2.4 E/Die seun moes al baie dinge doen om geld in die hande te kry.	1	2	2.1/1.7
	10.2.5 A/Hy is 'n skrywer.	1	2	2.1/1.7
		5		
10.3	10.3.1 Die winkeleienaar/Eienaar van die kafee/winkel	1	2	1.3
	10.3.2 C/Brood en koeldrank	1	2	1.3
	10.3.3 Van die verteller se kleingeld het agtergebly.	1	2	1.7
	10.3.4 Hy is moeg van die ma se siekspelery./Hy is moeg daarvan dat die ma maak asof sy siek is/afwesig is. ✓ Haar werk word nie gedoen nie./Die tjips word nie gebak nie. ✓ Hy is moeg om uit jammerte vir mense te sorg omdat die pa weggeloop het. ✓ (Enige TWEE)	2	2	4.2
	10.3.5 Sy bak tjips/skyfies./Sy werk in die Portugees se winkel.	1	2	2.1
	10.3.6 (a) ONWAAR (b) Die seun se pa het weggeloop./ Die seun jok oor sy pa./ Die seun weet nie waar sy pa is nie.	1 1	 2	 2.2

	10.3.7 (a) JA. (b) Ek sou vir hom die tienrandnoot gegee het sodat hy iets vir die huis/hulle kon koop. (of iets soortgelyks)	1		
	OF	1		
	(a) NEE. (b) Ek sou nie die seun verder wou seermaak/beledig nie./Ek sou hom meer as 'n tienrandnoot gegee het. (of iets soortgelyks)	1		
		1	2	2.4
		[20]		

OF**VRAAG 11****'N TUISNYWERHEID LANGS DIE PAD – Riana Scheepers**

VRAAG 11	ANTWOORD	PUNT	LU	AS
11.1	11.1.1 Siyayi	1	2	1.3/1.7
	11.1.2 indali	1	2	1.3/1.7
	11.1.3 sisi	1	2	1.3/1.7
	11.1.4 een rand	1	2	1.3/1.7
	11.1.5 vyf rand	1	2	1.3/1.7
		5		
11.2	11.2.1 D/icheckers	1	2	2.1/1.7
	11.2.2 E/n vishaak	1	2	2.1/1.7
	11.2.3 B/Mame	1	2	2.1/1.7
	11.2.4 A/gister	1	2	2.1/1.7
	11.2.5 C/n trommetjie	1	2	2.1/1.7
		5		
11.3	Hy kry dit nie verkoop nie./Niemand wil dit koop nie./Om dit gaar te maak/sodat hulle dit kan eet.	1	2	1.3
11.4	C/Suiker, skoene en 'n kam	1	2	1.3
11.5	Die binnegoed uitgehaal het. Die vis oornag in die yskas gebêre het/in 'n baie koel plek gebêre het.	2	2	1.7
11.6	11.6.1 WAAR. 11.6.2 Hy sê dat hy die vis by mense gekry het, terwyl hy dit self gevang het.	1		
		1	2	2.2

11.7	Dit het steeksels/penne gehad. Dit het uitpeuloë gehad.	2	2	1.3
11.8	Dom/oningelig/sonder vaardighede✓: Hy ken nie die waarde van geld nie./Hy neem lank om die pad oor te steek./Hy weet nie hoe om met vis te werk nie. ✓ OF Bang✓: Hy is bang vir die vis./Hy neem lank om die pad oor te steek. ✓ (Enige eienskap met sy motivering)	2	2	4.2
		[20]		
	TOTAAL AFDELING D:	20		
	GROOTTOTAAL:	120		